

TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INTERAKTIV PLATFORMALARNING IMKONIYATLARI

Xudoynazarov Dilshodbek Obidjon o'g'li

*Sirdaryo viloyat pedagogik mahorat markazi musiqa madaniyati fani
metodisti*

Annotatsiya: Mazkur maqolada musiqa madaniyati fanini o'qitishda interaktiv platformalardan foydalanishning pedagogik va metodik imkoniyatlari yoritilgan. Tadqiqot jarayonida interaktiv platformalarning dars samaradorligini oshirishdagi o'rni, o'quvchilarning musiqaga bo'lgan qiziqishi va faolligini kuchaytirishdagi ahamiyati tahlil qilindi. Maqolada zamonaviy ta'lim sharoitida musiqa darslarini tashkil etishda raqamli vositalardan oqilona foydalanish bo'yicha amaliy tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: musiqa madaniyati, interaktiv platformalar, raqamli ta'lim, musiqa darslari, pedagogik texnologiyalar.

KIRISH

Bugungi globallashtirish va raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim tizimida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim jarayonini tashkil etish, bilimlarni yetkazish va o'zlashtirish usullariga tub o'zgarishlar kiritmoqda. Ayniqsa, umumta'lim maktablarida fanlarni o'qitishda interaktiv va raqamli vositalardan foydalanish ta'lim sifati va samaradorligini oshirishning muhim omiliga aylanib bormoqda.

Musiqa madaniyati fani mazmunan murakkab va ko'p qirrali bo'lib, u o'quvchilarda estetik did, musiqiy eshitish, ritmni his qilish, ijodiy tafakkur hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmatni shakllantirishga xizmat qiladi. Mazkur fan orqali o'quvchilar nafaqat musiqiy savodxonlik asoslarini o'zlashtiradilar, balki milliy kuy-qo'shiqlar, an'anaviy va zamonaviy musiqa namunalari bilan tanishib, ularning mazmunini anglash va tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'ladilar.

An'anaviy musiqa darslarida asosan o'qituvchining og'zaki bayoni va cheklangan texnik vositalardan foydalanilgan bo'lsa, bugungi kunda interaktiv platformalar yordamida darslarni yanada jonli, ko'rgazmali va amaliy shaklda tashkil etish imkoniyati kengaydi. Wordwall, LearningApps, Kahoot, Quizizz, Google Forms kabi interaktiv platformalar musiqiy tushunchalarni mustahkamlash, o'quvchilarning faolligini oshirish va bilimlarni nazorat qilishda samarali vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

Shuningdek, YouTube va boshqa audio-video platformalar orqali musiqiy asarlarni professional ijroda tinglash, kompozitorlar ijodi bilan tanishish va musiqiy tahlil qilish imkoniyati yaratilmoqda. Bu esa o'quvchilarning musiqani idrok etish darajasini oshirib, ularning fan bo'yicha qiziqishini kuchaytiradi. Musiqa madaniyati fanini o'qitishda interaktiv platformalardan foydalanish nafaqat bilim berish jarayonini takomillashtiradi, balki ta'limda differensial va individual yondashuvni amalga oshirishga, o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu jihatdan, interaktiv

platformalarning pedagogik imkoniyatlarini ilmiy asosda tahlil qilish va ularni musiqa darslariga integratsiya qilish masalasi dolzarb hisoblanadi.

Interaktiv platformalardan foydalanish musiqa madaniyati darslari mazmunini sezilarli darajada boyitdi. Xususan, Wordwall va LearningApps platformalari orqali nota savodxonligi, ritm va lad tushunchalarini mustahkamlovchi vizual-topshiriqlar ishlab chiqildi. Ushbu topshiriqlar o'quvchilarga musiqiy tushunchalarni faqat nazariy jihatdan emas, balki amaliy mashqlar asosida o'zlashtirish imkonini berdi.

YouTube va boshqa audio-video platformalar yordamida kompozitorlar ijodiga oid namunalar, milliy va jahon musiqasi asarlari professional ijroda tinglatildi. Bu jarayon o'quvchilarning musiqani eshitish orqali idrok etish, asar mazmunini tahlil qilish va badiiy-estetik baholash ko'nikmalarini rivojlantirdi.

Shuningdek, raqamli platformalarda taqdim etilgan animatsion materiallar, slaydlar va interaktiv taqdimotlar dars jarayonini ko'rgazmali va tushunarli tashkil etishga xizmat qildi. Natijada dars mazmuni boyib, o'quvchilarning mavzuga bo'lgan qiziqishi va faolligi oshdi.

Tajriba darslarida Wordwall, LearningApps va Quizizz interaktiv platformalaridan foydalanish o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini sezilarli darajada oshirdi. Mazkur platformalar asosida tashkil etilgan topshiriqlar o'yinli va musobaqaviy xarakterga ega bo'lib, o'quvchilarning darsda faol ishtirok etishiga kuchli turtki berdi.

Xususan, Wordwall platformasida yaratilgan musiqiy krossvordlar, moslashtirish va test topshiriqlari o'quvchilarning tezkor fikrlashi hamda musiqiy bilimlarini amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirdi. LearningApps yordamida esa nota savodxonligi, ritmik mashqlar va musiqiy tushunchalarni mustahkamlashga qaratilgan interaktiv mashqlar bajarildi.

Quizizz platformasi orqali o'tkazilgan onlayn viktorinalar o'quvchilar o'rtasida sog'lom raqobat muhitini shakllantirib, ularning darsga bo'lgan qiziqishini yanada kuchaytirdi. Natijada o'quvchilar dars jarayonida faollik ko'rsatibgina qolmay, o'z bilimlarini mustaqil ravishda tekshirish va baholash imkoniyatiga ega bo'ldilar. Bu esa musiqa madaniyati fanini o'zlashtirish samaradorligini oshirishga xizmat qildi.

Tajriba jarayonida Google Forms va Kahoot interaktiv platformalaridan foydalanish o'quvchilarning musiqa madaniyati faniga oid bilimlarini mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etdi. Mazkur platformalar orqali tuzilgan nazorat va takrorlash topshiriqlari o'quvchilarning mavzularni qay darajada o'zlashtirganini aniqlash bilan birga, bilimlarni tizimli ravishda mustahkamlash imkonini berdi.

Google Forms platformasi asosida yaratilgan test va so'rovnomalar yordamida o'quvchilarning nazariy bilimlari bosqichma-bosqich tekshirildi. Ushbu platforma test natijalarini avtomatik qayd etishi va tahlil qilish imkoniyati bilan ajralib turib, o'qituvchiga o'quvchilarning bilim darajasini monitoring qilishda qulaylik yaratdi.

Kahoot platformasi orqali tashkil etilgan tezkor savol-javoblar va viktorinalar esa o'quvchilarning eslab qolish qobiliyatini faollashtirdi. O'yin

elementlariga asoslangan topshiriqlar mavzularni qiziqarli tarzda takrorlashga xizmat qilib, bilimlarning uzoq muddatli xotirada saqlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi. Natijada o'quvchilarning musiqa madaniyati fanini o'zlashtirish darajasi sezilarli darajada oshdi.

Interaktiv platformalardan foydalanish musiqa madaniyati fanini o'qitishda differensial ta'limni samarali tashkil etish imkonini berdi. Xususan, Wordwall, LearningApps, Quizizz va Google Forms platformalarida topshiriqlarni murakkablik darajasiga ko'ra ishlab chiqish o'quvchilarning individual qobiliyatlari, bilim darajasi va o'zlashtirish tezligini hisobga olishga xizmat qildi.

Tajriba darslarida bilim darajasi past bo'lgan o'quvchilar uchun soddalashtirilgan, ko'rgazmali va takrorlashga yo'naltirilgan mashqlar taqdim etildi. Yuqori tayyorgarlikka ega o'quvchilar uchun esa musiqiy tahlil, solishtirish, ritmik va lad xususiyatlarini aniqlash kabi murakkabroq, ijodiy fikrlashni talab etuvchi topshiriqlar ishlab chiqildi. Bu yondashuv har bir o'quvchining o'z imkoniyatiga mos faoliyat bilan shug'ullanishiga sharoit yaratdi.

Shuningdek, interaktiv platformalar yordamida mustaqil ishlash imkoniyatining kengayishi o'quvchilarning o'z tezligida bilimlarni o'zlashtirishiga yordam berdi. Natijada barcha o'quvchilar dars jarayoniga faol jalb etilib, musiqa madaniyati fanini o'zlashtirishda teng pedagogik imkoniyatlarga ega bo'ldilar. Bu esa ta'lim samaradorligining oshishiga xizmat qildi.

Interaktiv platformalardan foydalanish musiqa madaniyati fanida baholash jarayonining shaffofligi va obyektivligini ta'minlashga xizmat qildi. Xususan, Google Forms, Quizizz va Kahoot platformalari asosida tashkil etilgan baholash tizimi o'quvchilarning bilim darajasini aniq mezonlar asosida baholash imkonini berdi.

Google Forms platformasida ishlab chiqilgan test topshiriqlari orqali o'quvchilarning nazariy bilimlari avtomatik tarzda tekshirilib, natijalar elektron shaklda qayd etildi. Bu esa baholash jarayonida subyektivlikning oldini olish, o'quvchilar va ota-onalar uchun natijalarni ochiq va tushunarli shaklda taqdim etish imkonini yaratdi.

Quizizz va Kahoot platformalari yordamida o'tkazilgan baholash mashg'ulotlari real vaqt rejimida amalga oshirilib, o'quvchilar o'z natijalarini darhol ko'rish imkoniyatiga ega bo'ldilar. Bu jarayon o'quvchilarda o'z-o'zini baholash va tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qildi.

Natijada baholash jarayoni shaffof, tezkor va adolatli tashkil etilib, musiqa madaniyati fanini o'qitish samaradorligining oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

Ushbu natijalar Wordwall, LearningApps, Kahoot, Quizizz va boshqa interaktiv platformalarning musiqa madaniyati fanini o'qitishda samarali pedagogik vosita ekanligini tasdiqlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdullayeva, G. (2020). *Musiqa ta'li*. Toshkent: O'zbekis
2. Ibrohimjonova, GA, & Qodirov, T. (2018). *Mus*. Toshkent: O'

3. Google. (2026). *Google*. <https://support>
4. Kahoot!. (2026). *Kaho*. <https://kahoot.com>
5. Quizizz. (2026). *Quizizz*. <https://quizz>
6. Wordwall. (2026). *Int yaratish*. <https://wordwal>
7. LearningApps. (2026). *Interaktiv o'rganish* <https://learningapps.org>